

היום נלמד בעזרת ה':

סוכה דף יד

(המשך מדף קודם)

למדנו בביתא: המסכך בענפים ובהם פירות לדעת רבנן צריך שהפסולת (הענפים והקשים) תהא מרובה על האוכל ואין צורך שתהא מרובה גם על הידות, אבל לדעת אחרים צריך שהפסולת תהא מרובה על האוכל והידות. לכאורה – המחלוקת היא האם אין ידות לסכך (כי אינו מעוניין בפירות הפסולים לסיכוך) או יש ידות לסכך (כי מעוניין שהפירות יכבידו על הענפים שלא יעופו ברוח).

הגמרא ביארה שלדעת רבי מנשיא בר גדא הסובר שלקוצר לסכך אין ידות – הברייתא לא מדברת על סכך רגיל שאז לכולי עלמא אין לו ידות, אלא מדובר שבאשר קצץ את הענפים עם הפירות היתה כוונתו לאכילה, ולאחר מכן נמלך עליהם לסיכוך. ולכן נשאר להם דין ידות וצריך שהפסולת תהא מרובה גם על הידות – לדעת אחרים.

אלא שלפי הדברים האמורים צריך לבאר מה יסברו רבנן החולקים על אחרים וסוברים שאין כאן ידות?

קסברי רבנן: כיון דנמלך עליהם לסיכוך - בטלה המחשבה הראשונה שחשב עליהם לאכילה ולכן אין להם ידות.

כל הכלים יורדים לידי טומאה במחשבה: כלי שעדיין לא נגמרה מלאכתו אינו מקבל טומאה, כגון עור שעשה ממנו שטיח כשלב הכנה להמשיך ולעשות ממנו סנדלים. אבל אם חשב עליו להשאירו כך כמו שהוא לשטיח הרי הוא מקבל טומאה. ואם אח"כ חשב על השטיח לעשות ממנו סנדלים - א"פ ובטל מתורת כלי בגלל מחשבתו, עד שיעשה בו מעשה ממש (כגון שינעץ בו את המספרים) ואז הוא נטהר מטומאתו עד שיעשה סנדלים. כי מחשבה לא מוציאה מיד מחשבה קודמת.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור
052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

אבל מעשה מוציא מיד מעשה: המעשה השני שהוא נעיצת המספריים בשטיח – מבטלת את המעשה הראשון שהוא חתיכת הקצוות של העור לצורך השטיח.

כל ידות האוכלין שבססן בגורן טהורות: ידות האוכלין שהכניסן לגורן לצורך אכילה ואם כן אמורים להביא את טומאה לאוכל, אלא שאח"כ 'בססן' בגורן (עייין להלן) – לדעת תנא קמא טהורות מלהביא את הטומאה אם נגעה בהן עד שתיגע באוכל עצמו. ולדעת רבי יוסי עדיין טמאות הידות ומביאות טומאה על האוכל. מכיון שעדיין יש לו צורך בידות שעל ידיהם הוא יכול להפוך את השיבולים בקילשון והם לא נשמטים.

מהו 'בססן'? לדעת רבי יוחנן בססן ממש דהיינו ב'מעשה' של דישה ברגלי הבהמה, ולדעת רבי אלעזר התרת הקשר של אגודת העומרין שאז הם מתפזרים בגורן. מעשה זה נחשב ל'מחשבה' בעלמא.

לדעת רבי אלעזר: המחלוקת בין רבנן לאחרים לגבי סיכוך דומה למחלוקת בין תנא קמא ורבי יוסי בידות האוכלים, שלאחר שחשב עליהם לאכילה בססן בגורן והיינו התיר אגודן שזו רק כמחשבה בעלמא שאינו מעוניין בידות, וכך גם לענייננו מחשבה לצורך סיכוך.

לדעת רבי יוחנן: המחלוקת לגבי סיכוך גם כן דומה למחלוקת בין תנא קמא ורבי יוסי לגבי ידות שבססן, וכלומר מדובר שלאחר שקצץ את הסכך לצורך אכילה, בססן אותן בכדי לבטל את הידות מדין 'ידות' שהיה להם, ועכשיו הם כשרים לסיכוך (ולכן לא צריך לבטל אותם כמו שצריך לבטל את הפירות).

משנה: נתן עליה נסר שהוא רחב ד' טפחים: נסר זה נחשב לסכך פסול ואסור לשבת תחתיו, אמנם מדובר שהוא הניח אותו סמוך לדופן ולכן אינו פוסל את הסוכה, כי הוא נחשב לחלק מהדופן על פי הכלל של 'דופן עקומה'.

גמרא: גזירת תקרה: בזמן המשנה היו תקרות הבתים עשויות מנסרים של עץ, ולכן גזרו רבנן שלא לסכך בנסרים רחבים הדומים לתקרות אלו, בכדי שלא יבואו לומר שגם ישיבה תחת תקרת הבית כשרה לסוכה.

נחלקו רב ושמואל על רוחב הנסרים שנחלקו עליהם התנאים במשנה. לדעת רב דווקא רחבים ד' טפחים, כלומר המחלוקת במשנה היא על עצם 'גזירת תקרה' אם ישנה

גזירה או לא. לדעת שמואל ברחבים ג' טפחים נחלקו התנאים אם גזרו עליהם, אבל ברחבים ד' טפחים לכולי עלמא יש עליהם גזירת תקרה ואסורים (וברחבים פחות מג' לכולי עלמא כשרים).

שני סדינין מצטרפין: יש לנו כלל שסכך פסול פוסל באמצע הסוכה בד' טפחים. ולכן אם פרס שני סדינין זה ליד זה באמצע הסוכה וכל סדין רוחבו שני טפחים, הם מצטרפין יחד לד' טפחים ופוסלים את הסוכה. אבל אם הניח שני נסרים באמצע הסוכה שכל נסר רחב ב' טפחים, אינם מצטרפים לד' טפחים לפסול, שהרי אפילו אם יסכך את כל הסוכה בנסרים היא כשרה. זו דעת רבי יהודה. אבל לדעת רבי מאיר גם נסרים דינם כסדינים המצטרפים לפסול.

בשלמא לשמואל: לשיטתו מדובר כאן בשני נסרים שכל אחד רחב ג' טפחים שעליהם נחלקו רבי יהודה ורבי מאיר במשנה, ולדעת רבי מאיר יש בהם גזירת תקרה והם סכך פסול, ולכן מצטרפים יחדיו לד' טפחים לפסול את הסוכה.

לדעת רב: מבארת הגמרא שמדובר בנסרים רחבים ד' טפחים שעליהם נחלקו רבי יהודה ורבי מאיר במשנה, ולדעת רבי מאיר יש בהם גזירת תקרה והם סכך פסול הפוסל את הסוכה, אלא שמדובר שהניח את הנסרים בצד סמוך לדופן ואז אינם פוסלים כי אמרינן דופן עקומה. אמנם הם מצטרפים זה לזה עד ד' אמות שאז כבר לא אמרינן דופן עקומה.

לישנא אחרינא: ביאור אחר במחלוקת רבי יהודה ורבי מאיר בשני נסרים אם מצטרפים.

לדעת שמואל: מדובר בנסרים רחבים ד' טפחים הפסולים לכולי עלמא, אלא שהניחם מן הצד ונחלקו ר"י ור"מ האם הם מצטרפים לד' אמות לפסול את הסוכה (כי אי אפשר כבר לומר דופן עקומה), או שאין מצטרפים. (על פי ביאור המהר"ם).

לדעת רב: מדובר כנ"ל בנסרים רחבים ד' טפחים שעליהם נחלקו ר"י ור"מ. ולרבי מאיר הפוסל מדובר שהניחם בצד ומצטרפים לד' אמות מן הצד.

ומודה רבי מאיר שאם יש בין נסר לנסר: כלומר אפילו רבי מאיר הפוסל בנסרים (שאינו בהם ד'), מודה בסוכה קטנה בת שמונה אמות בדיוק, שאם הניח סמוך לדופן שבשני הצדדים נסר רחב ד' טפחים ולידו סכך כשר ד' טפחים וכן הלאה, עד שנפגשו באמצע

(המשך בדף הבא ↓)

שני הסככים לשמונה טפחים - הסוכה כשרה. כי מכל צד אמרינן דופן עקומה עד אמצע הסוכה שבה יש שמונה טפחים סכך כשר (כידוע הכשר סוכה בד' טפחים).

ומודה רבי יהודה שאם נתן עליה נסר: כלומר אפילו רבי יהודה המקל בנסרים (שאינן בהם ד'), מודה שאם הניח נסר רחב ד' טפחים סמוך לדופן שאמנם אינו פוסל כי נחשב לדופן עקומה אך אסור לישן ולאכול תחתיו.

הפּנּן על צידיהן: נסרים רחבים ד' טפחים הפסולים לסכך בהן (לפי הדעות הנ"ל בסוגיא הקודמת) – אך סיבב אותם על צד עוביים שהוא פחות מג' טפחים (הכשר לכולי עלמא בסוגיא הנ"ל) – נחלקו הדעות האם כשרים לסכך ביון שאין רגילות לעשות תקרה באופן כזה, או שפסולים מכיון שעצם הנסרים כבר נפסלו לסכך ודומה הדבר לשיפודים של מתכת הפסולים לסכך בכל אופן.

או שנתן עליה נסר שהוא רחב ד' טפחים אע"פ וכו': לכאורה הכוונה לנסר רחב ד' שהפך אותו על צידו ובכל אופן הוא פסול. ראייה לכאורה לדעת רב הונא הפוסל.

הגמרא דוחה. מדובר שהניח נסר רחב ד' טפחים בקצה הסוכה הפתוחה בדופן הרביעית (מדובר בסוכה בת שלוש דפנות), ומכיון שסכך פסול פוסל בד' הוא הכניס לחלל הסוכה רק ג' טפחים של הנסר והשאיר מחוץ לסוכה את הטפח הנוסף – אך זה לא הועיל לו מכיון שישנו כלל ש'פסל היוצא מן הסוכה נידון כסוכה', ולכן הטפח הנוסף של הנסר שממשיך ויוצא מחוץ לסוכה נידון גם הוא כסוכה, ונחשב הדבר שיש בסוכה סכך פסול של ד' טפחים ופוסל אותה.